

od koho vyšel podnět k dotyčnému obchodu. Také polmutka obchodu, jako na př. tvrzená ochota obžalovaného vůči Marii T., nepadá na váhu, byla-li požadována přemrštěná cena u využívání mimořádných poměrů, válkou vyvolaných. To ale v přítomném případě rozhodující soud výslovně zjišťuje a odůvodňuje. V odpor vzatý rozsudek netresce obžalovaného proto, že se neobmezil na požadování úřední ceny maximální, a nemá proto stěžovatel příčiny, vytýkati ve směru tom rozsudku nesprávnosti. Že by bylo notoricky známo, že pod 60 korun bylo nemožno opatřiti si 1 kilogram sádla, z rozsudku na jevo nevychází. Odporuje tomu původní tvrzení obžalovaného, že požadoval za sádlo nikoliv 30 zlatých, nýbrž jen 30 korun. Kdyby však i pravdou bylo, že běžná cena v čase obchodu byla tak vysoká, jak zmateční stížnost udává, nevylučovalo by to ještě vinu obžalovaného; neboť, jak známo, nepovstaly tyto ceny běžné v době války správným způsobem. Jsoutě spíše výsledkem soustavného předražování, proti nimž brožiti má právě zákon na mysli. Pro posouzení přiměřenosti ceny rozhodným jsou svěstočné náklady prodavatelovy. Že by však tyto byly obžalovaného opravňovaly požadovati tak vysokou cenu za 1 kg sádla, to soud první stolice v důvodech rozsudkových zevrubně vyvrací. Rozsudek poukazuje též na dobrozdání zkušebny cen, která, vzavši výslovně v úvahu všeobecný pokles ceny peněz, označila vzhledem k výrobním nákladům obviněného cenu 24 K za přiměřenou. Neprávem tudíž dovolává se zmateční stížnost pro své stanovisko ještě zvláště poklesu ceny peněz. Mínil-li stěžovatel, že nelze na něm žádati, aby se spokojoval s nižší kupní cenou, nežli jakou by sám v případě koupě za zboží platiti musil, dlužno poukázati na to, že mohl prodej svého zboží, nejsa živnostníkem, odepřít. Neučinil-li tak, nesměl požadovati ceny všeobecné, předražování do nepoměrné výše vyhnané, nýbrž musel se spokojiti s cenou jeho výrobními náklady odůvodněnou.

Čís. 7.

Popírá-li obžalovaný všelikou účast na skutku, z něhož jest obviněn, jest soud jen tehda povinen ptáti se porotců eventuálně otázkou po trestním činu, lišícím se co do pachatelova úmyslu od činu, na který zní obžaloba, je-li tento jiný úmysl dle celkového výsledku jednání napovězen (§ 320 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 8. února 1919, Kr I 29/18.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku porotního soudu v Plzni, jímž obžalovaný uznán byl vinným zločinem vraždy prosté, naznačeným v §§ 134, 135 č. 4 tr. zák.

Důvody:

Obžalovaný vytýká řízení na soudě porotním zmatečnost po rozumu § 344 č. 6 tr. ř. proto, že porotcům nebyla dána eventuální otázka po zločinu zabití dle § 140, pokud se týče po zločinu těžkého uškození na těle dle § 152 tr. zák. Jeť prý dle výsledků jednání a dokazování možným, že

obžalovaný, vztáhl-li vůbec na svou manželku ruku, nejednal v úmyslu vražedném, nýbrž v jiném úmyslu nepřátelském. Zmateční stížnost není v právu. Po zločinu těžkého uškození na těle porotci i dle vývodů zmateční stížnosti tázání býti nesměli. Jednal-li obžalovaný proti své manželce alespoň v jiném úmyslu nepřátelském, než v úmyslu, ji usmrtiti, a vzešla-li z této činnosti smrt jeho manželky, dopustil se při tomto úmyslu a při smrtelném výsledku své činnosti zločinu zabití a zločin těžkého uškození na těle nepřichází vůbec v úvahu, poněvadž oba tyto zločiny shodují se co do pachatelova úmyslu a liší se právě jen co do výsledku, jímž jest při onom zločinu usmrcení, při tomto pak těžké zranění oběti. Hledíc k výsledku činnosti obžalovaného, přichází v úvahu pouze buď zločin vraždy, buď zločin zabití. Onen tehda, jednal-li obžalovaný proti své manželce v úmyslu, ji usmrtiti, tento pak tehda, vztáhl-li na ni ruku v jiném úmyslu nepřátelském. Veřejný obžalobce, shledávaje obžalovaného podezřelým úmyslu vražedného, podal na něho obžalobu pro zločin vraždy. Na této obžalobě setrval veřejný obžalobce i v konečném návrhu při hlavním líčení. Byl proto porotní dvůr soudní dle § 318 tr. ř. povinen, ptáti se otázkou hlavní po zločinu vraždy. Ptáti se mimo to eventuální otázkou porotců po zločinu zabití, byl by býval porotní dvůr soudní pouze tehda oprávněn a povinen, kdyby při hlavním líčení bývaly »tvrzeny« okolnosti, jež, předpokládajíc jich pravdivost, nasvědčovaly by tomu, že obžalovaný nejednal proti své manželce v úmyslu vražedném, nýbrž v jinakém úmyslu nepřátelském (§ 320 tr. ř.). Jest arcí pravda, že výrazem »tvrzeny byly skutečnosti« v § 320 tr. ř. nemíní se pouze případ, kdy dotýčné okolnosti byly obžalovaným nebo jeho obhajcem výslovně uplatňovány, nýbrž že dle zásady § 3 tr. ř. jest povinností porotního dvoru soudního, by sám od sebe zkoumal, zda při hlavním líčení nevyšly na jevo skutečnosti, jež, jsouce pravdivými, podmiňovaly by jinaké právní posouzení činu, z něhož byl obžalovaný obviněn. Tomu však v tomto případě nebylo tak. Obžalovaný setrval i při hlavním líčení při svém tvrzení, že na zesnulou svou manželku vůbec ruky nevztáhl. Popřev vůbec skutek, z něhož byl obviněn, popřel obžalovaný nejen úmysl vražedný, nýbrž i jiný úmysl nepřátelský. Jeho obhajoba nebyla tudíž s to, by zavdala porotnímu dvoru soudnímu podnět k eventuální otázce po zločinu zabití. Než ani výsledky průvodního řízení porotní dvůr soudní k této otázce neopravňovaly, natož pak zavazovaly. Různice mezi manžely, týrání manželky manželem, okolnost, že manželé žili po více let od sebe odloučeně a že manželka v době té porodila dvě děcka, k jichž otcovství se obžalovaný nezná, hluchota a tím prý podmíněná prudkost, dráždivost, popudlivost, vznětlivost, spurnost a násilnická povaha obžalovaného nenasvědčují o sobě tomu, že by obžalovaný při činu, jenž byl předmětem obžaloby a měl smrt manželky v zápětí, nebyl proti ní jednal v úmyslu vražedném, nýbrž v jinakém úmyslu nepřátelském. Řečené okolnosti nasvědčují o sobě pouze tomu, že manželské poměry byly značnou měrou rozhárané a že obžalovaný měl snad nebo domníval se míti příčinu a byl povahou svou uzpůsoben k tomu, jednati proti manželce násilnicky. Neosvětlují však o sobě otázku, zda obžalovanému při činu, o který se zde jedná, šlo o to, by se své manželky vůbec zbavil, či jen o násilnost v jinakém úmyslu nepřátelském. Tento úmysl byl by zajisté dostatečně napovězen tehda, kdyby průvodním řízením bylo se

objevilo, že v onen nešťastný den došlo mezi manžely zase k různicím a že obžalovaný v prudkém vzrušení myslil dal se strhnouti k násilnostem proti své manželce. Pro tento závěr. neskytají však výsledky průvodního řízení nižádné opory. Naproti tomu však chování se obžalovaného před činem a v den činu ve spojitosti s rozháranými poměry mezi manžely a násilnickou povahou obžalovaného nasvědčují tomu, že obžalovanému jednalo se při činu o to, by své manželky se zbavil, a že čin provedl promyšleně a s rozvahou. Již v Ch. usiloval obžalovaný o bezžítí své manželky. Omráčiv ji ranou do hlavy, hodil ji do hluboké řeky a, když se přece na břeh dostala, opakovai násilnické jednání, takže byla nucena plovati na druhý břeh, by se zachránila. Již před činem říkával, že nepovolí a že se mu rána přece jednou povede, že se mu to přece jednou povede, že svou ženu zabije, již před činem své manželce sliboval zabití. Již před činem tudíž vražedný úmysl v duši obžalovaného se zrodil a byl živěn a úmyslu toho byl obžalovaný při své povaze též schopen. V den činu odstranil ráno z domu svou dceru patrně proto, by nepřekážela. Čin sám dle znaleckého posudku proveden byl způsobem takovým, že vražedný úmysl byl patrným. Dle toho jsou zde skutečnosti, jež mluví pro úmysl nepřátelský. Zmateční stížnost jest bez důvodu i bylo ji proto zavrhnouti.

Čís. 8.

Rozhodnutí bývalého c. k. nejvyššího dvoru soudního a zrušovacího o opravném prostředku proti rozsudku některého soudu oblastí československé republiky jest, stalo-li se po dni 28. října 1918, neplatným.

(Rozh. ze dne 11. února 1919, Kr I 27/19.)

Vyřizuje zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu jako nalézacího v Mladé Boleslavi prohlásil nejvyšší soud jako soud zrušovací nejprve rozsudek, vynesенý o téže zmateční stížnosti c. k. nejvyšším dvorem soudním a zrušovacím ve Vídni dne 5. listopadu 1918, neplatným.

Důvody:

Zákonem ze dne 28. října 1918 č. 11 sb. zák. a nař., téhož dne veřejně vyhlášeným, prohlášena byla samostatnost československého státu. Zákon tento nabyl dle § 4 ihned účinnosti. Jelikož dle § 2 téhož zákona zůstaly veškeré dosavadní zemské a říšské zákony jen v prozatímní platnosti a zákonem ze dne 2. listopadu 1918 č. 5 sb. zák. a nař., jenž dnem vyhlášky 4. listopadu 1918 nabyl účinnosti, zřízen byl pro celý obvod československého státu nejvyšší soud se sídlem v Praze, který podle § 4 cit. zák. povolán jest rozhodovati ve věcech trestních jako soud zrušovací, nebyl c. k. nejvyšší dvůr soudní a zrušovací ve Vídni, jenž o přítomné zmateční stížnosti rozsudkem ze dne 5. listopadu 1918 rozhodl, v tento uvedený den k rozhodování tomu příslušen a rozsudek jím vynesенý jest proto neplatným.